

Kitabu cha Danieli - Nambari Hamsini na Nne

Kufunua Siku za Mwisho: Safari ya Danieli ya Kutafuta Uelewa

Jeff Pippenger

2024-01-18

Tulimalizia makala ya hivi karibuni kwa dondoo kutoka Prophets and Kings, ambamo Dada White alibainisha kwamba Danieli alikuwa akitafuta “kuelewa uhusiano uliokuwepo kati ya utekwa wa miaka sabini, kama ulivyotabiriwa kupitia Yeremia, na miaka elfu mbili mia tatu ambayo katika maono alimsikia mgeni wa mbinguni akitangaza kwamba ingepita kabla ya kutakaswa kwa patakatifu pa Mungu.”

Kupitia maono mengine, nuru zaidi ilimulikwa juu ya matukio ya wakati ujao; na ilikuwa mwishoni mwa maono haya ndipo Danieli aliposikia “mtakatifu mmoja akinena, na mtakatifu mwingine akamwambia yule mtakatifu aliyesema, Haya maono yatadumu hata lini?” Danieli 8:13. Jibu alilopewa, “Hata siku elfu mbili na mia tatu; ndipo patakatifu patasafishwa” (aya ya 14), lilimchanganya sana. Kwa bidii alitafuta maana ya hayo maono. Hakuweza kuelewa uhusiano uliokuwepo kati ya utekwa wa miaka sabini, kama ulivyotabiriwa kupitia Yeremia, na miaka elfu mbili na mia tatu ambayo katika maono alimsikia yule mgeni wa mbinguni akitangaza kwamba ingebidi ipite kabla ya kusafishwa kwa patakatifu pa Mungu. Malaika Gabrieli alimpa ufafanuzi wa sehemu tu; hata hivyo, nabii aliposikia maneno, “Maono ... yatakuwa kwa siku nyingi,” alizimia. “Mimi, Danieli, nilizimia,” anaandika kuhusu uzoefu wake, “na nikaumwa siku kadhaa; baadaye nikaondoka, nikafanya shughuli za mfalme; nami niliastaajabu kwa hayo maono, lakini hakuna aliyeelewa.” Aya 26, 27. Manabii na Wafalme, 553, 554.

Wafuasi wa Miller hawakuwahi kufikia uelewa kamili wa ujumbe wa msingi waliotangaza. Wakati ulipofika ambapo Simba wa kabila la Yuda alitaka kutoa maelezo zaidi kuhusu "mara saba," wao waliingia katika hali ya Laodikia, na miaka saba baadaye wakakataa kabisa nuru ya "mara saba." Hawakuona kamwe uhusiano kamili kati ya miaka sabini na miaka elfu mbili mia tatu, ambao Danieli alikuwa amejitahidi sana kuuelewa. Danieli anawakilisha watu wa Mungu wa siku za mwisho.

Nchi kufurahia sabato zake ni sehemu ya agano lililopewa Israeli ya kale, ambalo lilijumuisha kupumzika kwa nchi kila mwaka wa saba. Agano hilo lilijumuisha mzunguko wa miaka saba unaojirudia mara saba. Liliwemo pia kuachiliwa huru kwa watumwa na kurejeshwa kwa mali mwishoni mwa mizunguko saba ya miaka saba (miaka arobaini na tisa) wakati wa sherehe iitwayo Yubilei. Wayahudi hawakutii kanuni hizo za agano, na 2 Mambo ya Nyakati inabainisha kwamba miaka sabini ya utekwa, aliyoitaja nabii Yeremia, iliwakilisha miaka mia nne na tisini ya uasi uliotangulia. Katika miaka mia nne na tisini, kama Israeli ya kale ingalikuwa imetii maagizo ndani ya agano kama yalivyowekwa katika Walawi ishirini na tano, kungekuwa na jumla ya miaka sabini ambayo nchi ingepumzika. Mwaka wa kibiblia una siku mia tatu na sitini, na siku mia tatu na sitini zikizidishwa kwa saba ("mara saba") ni siku elfu mbili na mia tano na ishirini.

Miaka sabini ina uhusiano wa moja kwa moja na kupumzika kwa ardhi, jambo ambalo lina uhusiano wa moja kwa moja na “mara saba.” Danieli alikuwa akitafuta “kuelewa uhusiano” wa “utekwa wa miaka sabini,” “na miaka elfu mbili mia tatu” “kabla ya kutakaswa kwa patakatifu pa Mungu.” Hivyo alikuwa akitafuta kuelewa uhusiano kati ya ono la “chazon” na ono la “mareh.” Haiwezekani kuelewa uhusiano huo bila kukubali kupumzika kwa ardhi kunakotajwa katika Walawi sura ishirini na tano na ishirini na sita pamoja na utekwa wa miaka sabini uliotajwa na Yereimia. Ikiwa huamini kwamba “mara saba” inawakilisha kipindi cha kinabii cha miaka elfu mbili mia tano na ishirini, unajiondoa miongoni mwa wale wanaowakilishwa na Danieli katika siku za mwisho. Wafuasi wa Miller waliamini kwamba “mara saba” ilikuwa unabii wa wakati, lakini Uadventista sasa haamini hivyo tena.

Danieli, kama ilivyo kwa manabii wote, anawakilisha watu wa Mungu mwishoni mwa dunia, na maoni ya Dada White kuhusu shauku yake ya kuelewa uhusiano kati ya miaka sabini ("mara saba") na miaka elfu mbili mia tatu, yanawakilisha shauku ambayo watu wa Mungu wa siku za mwisho wanapaswa kuwa nayo. Kama ilivyosemwa katika makala zilizotangulia, hakuna kweli zilizowakilishwa kwenye chati za 1843 na 1850 ambazo haziungwi mkono moja kwa moja (mara kwa mara) katika maandiko ya Dada White.

Vito vya Miller vitatang'aa mara kumi zaidi katika Kilio cha Usiku wa Manane cha siku za mwisho, na kwa kufanya hivyo, vito hivyo vinawakilisha jaribio la mwisho kwa wanawali wa Uadventista. Vito hivyo ni kweli za msingi zilizowakilishwa kwenye vibao vya Habakuki, na vile vito vilivyokuwa katika kibweta kilichowekwa juu ya meza katikati ya chumba cha Miller. Jaribio la msingi ndilo jaribio la mwisho, na vivyo hivyo, mamlaka ya Roho ya Unabii pia ni jaribio la mwisho. Kukataa kweli za msingi, ambazo zilifananihwa na vito katika ndoto ya Miller, ni kukataa kwa wakati uo huo Roho ya Unabii.

"Udanganyifu wa mwisho kabisa wa Shetani utakuwa kuufanya ushuhuda wa Roho wa Mungu usiwe na athari yoyote. 'Pasipo maono, watu huangamia' (Mithali 29:18). Shetani atafanya kazi kwa ujanja wa hali ya juu, kwa njia mbalimbali na kupitia vyombo mbalimbali, ili kuutikisa imani ya watu waliosalia wa Mungu katika ushuhuda wa kweli. Ataingiza maono bandia ili kupotosha, na atachanganya ya uongo na ya kweli, na hivyo kuwachukiza watu kiasi kwamba watachukulia kila kitu kinachobeba jina la maono kuwa aina ya ufanatiki; lakini watu waaminifu, kwa kulinganisha uongo na kweli, watawezesha kutofautisha kati yao." Ujumbe Teule, juzuu ya 2, 78.

Sasa tunalizungumzia ongezeko la maarifa lililotokea katika historia ya Wamilleraiti kuanzia 1798 hadi 1844, lakini tunatambua kwamba, ijapokuwa Wamilleraiti walikuwa sahihi katika ufafanuzi wao wa kinabii, walizuliwa na historia ya wakati walipoibuliwa. Tuko sasa katika siku za mwisho, na katika kizazi cha mwisho (cha nne) cha Uadventista. Katika kipindi hiki, Uadventista umepandikizwa sana mapokeo na desturi (vito bandia) kiasi kwamba haujui tena zilikuwa zipi kweli za msingi. Kutojua ni zipi kweli hizo huzuia Uadventista kuelewa umuhimu wa kweli hizo, na kufanya amri zilizorudiwa mara kwa mara za kulinda na kuhifadhi kweli hizo zisiwe na maana.

Kabla hatujaendelea zaidi katika ufafanuzi wa Gabrieli kuhusu maono ya Mto Ulai, tutashughulikia mambo machache muhimu yanayohusiana na kweli za msingi na mamlaka ya

Roho ya Unabii. Wanatheolojia wa kisasa wanadai kwamba kifungu kifuatacho kinabainisha kwamba unabii mrefu zaidi wa wakati katika Biblia ni miaka elfu mbili mia tatu.

Uzoefu wa wanafunzi waliokuwa wakihubiri 'injili ya ufalme' wakati wa ujio wa kwanza wa Kristo, ulikuwa na mfano wake katika uzoefu wa wale waliotangaza ujumbe wa ujio wake wa pili. Kama vile wanafunzi walivyotoka wakihubiri, 'Wakati umetimia, ufalme wa Mungu umekaribia,' vivyo hivyo Miller na wenzake walitangaza kwamba kipindi kirefu zaidi na cha mwisho cha kinabii kilichoonyeshwa katika Biblia kilikuwa karibu kuisha, kwamba hukumu ilikuwa karibu, na kwamba ufalme wa milele ulikuwa karibu kuanzishwa. Mahubiri ya wanafunzi kuhusu wakati yalitokana na majuma sabini ya Danieli 9. Ujumbe uliotolewa na Miller na wenzake ulitangaza ukomo wa siku 2300 za Danieli 8:14, ambazo majuma sabini ni sehemu ya kipindi hicho. Mahubiri ya kila upande yalitegemea utimilifu wa sehemu tofauti ya kipindi kile kile kikuu cha kinabii.

Kama vile wanafunzi wa kwanza, William Miller na wenzake wenyewe hawakuelewa kikamilifu umuhimu wa ujumbe walioubeba. Makosa yaliyokuwa yamekita mizizi kwa muda mrefu kanisani yaliwazuia wasifikie tafsiri sahihi ya kipengele muhimu katika unabii. Kwa hiyo, ingawa walitangaza ujumbe ambao Mungu alikuwa ameukabidhi kwao utolewe kwa ulimwengu, hata hivyo kwa kuelewa vibaya maana yake walipata kukatishwa tamaa. Mgogoro Mkuu, 351.

Kifungu kinasema kwamba, "Miller na wenzake walitangaza kwamba kipindi kirefu zaidi na cha mwisho cha unabii kilicholetwa bayana katika Biblia kilikuwa karibu kuisha," na wanatheolojia wanadai kwamba kipindi kirefu zaidi na cha mwisho cha unabii ni miaka elfu mbili na mia tatu. Zaidi ya hayo, wanadai kwamba hiki ndicho Dada White anachokitambua katika kifungu hicho, kwa kuwa, wanadai, anazungumzia moja kwa moja kipindi cha miaka elfu mbili na mia tatu. Hawaoni uhusiano wowote kati ya miaka sabini na kipindi cha miaka elfu mbili na mia tatu. Hawaioni nuru ambayo Danieli alikuwa akitafuta kuelewa.

Ellen White alikuwa Millerite, na alijua ujumbe uliowekwa juu ya chati ya waanzilishi ya 1843, na juu ya chati ya waanzilishi ya 1850 iliyochapishwa na F. D. Nichols. Chati ya 1850, ambayo ilitayarishwa na Nichols, iliandaliwa nyumbani kwa Nichols wakati huohuo ambapo James na Ellen White walikuwa wakiishi na Nichols. Kipindi kirefu zaidi cha unabii katika Biblia, kilichowakilishwa juu ya chati hizo zote mbili, si miaka elfu mbili na mia tatu, bali ni "mara saba," ya Walawi ishirini na sita.

Kudai kwamba kifungu kilichotangulia kinatambua kwa uvuvio kuwa miaka elfu mbili na mia tatu ndiyo kipindi cha unabii kirefu zaidi na cha mwisho ni kufanya maandiko ya Dada White yajipingane yenyewe. Ikiwa aliamini kile wanatheolojia wanachodai kuhusu kifungu hiki, basi ina maana gani anapoidhinisha chati zinazotetea "mara saba?"

"Nimeona kwamba chati ya 1843 iliongozwa na mkono wa Bwana, na kwamba haipaswi kubadilishwa; kwamba hesabu zilikuwa kama alivyotaka; kwamba mkono wake ulikuwa juu yake na ukaficha kosa katika baadhi ya hesabu, ili lisione kane na yeyote, hadi mkono wake ulipoondolewa." Maandishi ya Awali, 74.

Wale wanaotaka kuyadumisha mapokeo na ngano zao wanaweza kudai kwamba katika chati ya 1843, Bwana aliweka mkono wake juu ya kosa la “mara saba,” hadi alipouondoa mkono wake baadaye. Tatizo la hoja hiyo ni kwamba Dada White alibainisha ni lini Bwana aliondoa mkono wake kutoka kwa hesabu hizo; mkono wake uliondolewa kabla ya Oktoba 22, 1844, muda mfupi baada ya kukatishwa tamaa kwa mara ya kwanza. Katika ushuhuda wake kuhusu tukio hilo, anatambua kosa lililorekebisha, na ni wazi kwamba kosa hilo halikuwa “mara saba.”

"Wale waaminifu waliokatishwa tamaa, ambao hawakuweza kuelewa kwa nini Bwana wao hakuja, hawakuachwa gizani. Tena waliongozwa kwa Biblia zao ili kuchunguza nyakati za kinabii. Mkono wa Bwana uliondolewa juu ya tarakimu, na kosa likafafanuliwa. Wakaona kwamba nyakati za kinabii ziliendelea hadi 1844, na kwamba ushahidi uleule waliokuwa wamewasilisha ili kuonyesha kwamba nyakati za kinabii zilifungwa mwaka 1843, ulithibitisha kwamba zingemalizika mwaka 1844." *Early Writings*, 237.

Wakati mkono wa Bwana "uliondolewa kutoka kwa hesabu, na kosa likaelezwa," ndipo wakatambua "kwamba ushahidi uleule waliokuwa wamewasilisha kuonyesha kwamba vipindi vya kinabii vilifungwa mwaka 1843, ulithibitisha kwamba vingekoma mwaka 1844." Vipindi vya kinabii vilivyodhaniwa kwanza kufungwa mwaka 1843, vinaonyeshwa kwenye chati ya 1843, ambayo ndiyo chati iliyotumiwa na kila mmoja wa wahubiri mia tatu wa Mileraiti. Vipindi vya kinabii vinavyoonyeshwa kwenye chati hiyo vilivyofungwa mwaka 1843, vilikuwa miaka elfu mbili mia tatu ya Danieli sura ya nane, aya ya kumi na nne; miaka elfu mbili mia tano na ishirini ya Mambo ya Walawi sura ya ishirini na sita; na miaka elfu moja mia tatu na thelathini na tano ya Danieli sura ya kumi na mbili. Baada ya kukatishwa tamaa kwa mara ya kwanza, Bwana akaondoa mkono wake kutoka kwenye kosa hilo, nao Wamileraiti wakatambua kwamba ushahidi uleule uliotaja kufungwa kwa vipindi vya kinabii mwaka 1843, kwa hakika ulithibitisha kuwa vipindi hivyo vilimalizika mwaka 1844.

Chati ya 1850 ilitengenezwa mwaka 1850, na ikaanza kuuzwa mwezi Januari wa 1851. Ellen White aliandika kwamba chati hiyo pia ilikuwa utimilifu wa Habakuki, kama vile alivyoandika pia kuhusu chati ya 1843. Chati hiyo pia iliwakilisha kipindi kirefu zaidi cha kinabii kama “mara saba” ya Walawi sura ya ishirini na sita.

Niliona kwamba Mungu alihusika katika uchapishaji wa chati uliofanywa na Ndugu Nichols. Niliona kwamba kulikuwa na unabii kuhusu chati hii katika Biblia, na ikiwa chati hii imekusudiwa kwa watu wa Mungu, ikiwa inamtosha mmoja, inamtosha mwingine pia, na kama mmoja alihitaji chati mpya iliyotayarishwa kwa ukubwa mkubwa zaidi, basi wote wanahitaji vilevile. *Manuscript Releases*, juzuu ya 13, ukurasa 359.

Kudai kwamba kauli ya Dada White ikirejea ukweli kwamba wafuasi wa Miller “walitangaza kwamba kipindi kirefu zaidi na cha mwisho cha kinabii kilichoonyeshwa katika Biblia kilikuwa karibu kuisha,” ni sahihi, kwa kuwa walifanya hivyo. Kudai kwamba “kipindi kirefu zaidi” cha “unabii” ni miaka elfu mbili mia tatu kunafanya ushuhuda wa Dada White ujipinge wenyewe, na pia upingane na kumbukumbu za kihistoria. Kuamini hadithi hiyo ya uongo ni kuamini uongo, na katika siku za mwisho wale wanaochagua kuamini uongo hufanya hivyo kwa sababu hawapendi ukweli.

Yesu hakujitia aina fulani ya ganzi ya kiungu kwa njia ya muujiza ili kupitia mateso ya msalaba. Yesu aliteseka kwa mateso ya kiungu, yaliyokuwa mbali zaidi ya yale ambayo kiumbe yeyote katika uumbaji Wake angeweza kustahimili. Hata hivyo, mwanadamu aliumbwa kwa mfano Wake, na uvuvio unabainisha kwamba mwanadamu anapaswa kushinda kama alivyoshinda. Kilichomwezesha Kristo kustahimili mateso ya msalaba kilikuwa sifa aliyokuwa nayo, ambayo pia mwanadamu anayo.

Tukimtazama Yesu, mwanzilishi na mkamilishaji wa imani yetu; ambaye, kwa ajili ya furaha iliyowekwa mbele yake, alistahimili msalaba, akaidharau aibu, naye ameketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Mungu. Waebrania 12:1.

Yesu alivumilia mateso ya msalaba, kwa kuwa alikuwa na lengo lililowekwa mbele yake, na sisi tumeumbwa kwa mfano wake, na hivyo basi ni viumbe vinavyochochewa na malengo. Ni sehemu ya jinsi tulivyoundwa. Iwapo tumeongozwa kuamini kwamba si muhimu kuelewa misingi ya Uadventista, hatutakuwa na msukumo wa kufanya jambo hilo lenyewe. Msukumo wa kiungu pekee unaoweza kuamshwa na Roho Mtakatifu ili kushinda hali hiyo ya Walaodikia ni upendo wa ukweli. Upendo wa ukweli utajaribiwa na upatikanaji wa desturi na mapokeo rahisi yaliyoundwa kutuliza masikio yetu yanayowasha. Iwapo, katika ustarehe wetu wa Walaodikia, hatuna hamu ya kuelewa ukweli sisi wenyewe, tutapotea. Hapo ndipo Uadventista ulipo leo.

Danieli ni kielelezo cha watu wa Mungu katika siku za mwisho ambao wanatafuta kupitia neno la kinabii kuelewa uhusiano kati ya utekwa wa miaka sabini na unabii wa miaka elfu mbili mia tatu. Kuuona unabii wa miaka elfu mbili mia tatu kuwa ndiyo kipindi cha kinabii kirefu zaidi na cha mwisho ni kukataa kweli za msingi za Uadventista, na wakati huohuo kukataa mamlaka ya Roho ya Unabii. Kudai kwamba wakati Wamileraiti walipowasilisha kipindi cha kinabii kirefu zaidi na cha mwisho walikuwa wakimaanisha miaka elfu mbili mia tatu ni kukataa kumbukumbu za kihistoria.

"Hatuna la kuogopa kuhusu siku zijazo, ila tu tukisahau jinsi Bwana alivyotuongoza, na mafundisho yake katika historia yetu iliyopita." *Life Sketches*, 196.

Gabrieli alikuja kumpa Danieli ufahamu wa maono ya "mareh" na "chazon," naye akamwagiza Danieli ayatenganishe mawazoni maono hayo mawili, ingawa kwa wazi yalikuwa na uhusiano wa kinabii. Maono hayo yalijumuisha falme za unabii wa Biblia katika sura ya saba na ya nane, ambazo zilikuwa marudio na upanuzi wa falme zilezile katika sura ya pili. Taarifa hiyo ilijumuisha mazungumzo ya mbinguni yaliyowakilisha ono moja kama kukanyagwa chini kwa patakatifu pa Mungu na watu wake, na ono jingine kama kazi ya kuwarejesha watu na patakatifu.

Wakati Gabrieli alipowasilisha ufafanuzi, ambao hatimaye ukawa kiini cha ujumbe uliotangazwa na wafuasi wa Miller, kulikuwa na uhusiano uliokuwepo kati ya maono mawili, ambao unapaswa kutiliwa maanani na wale wanaotii amri ya kutenganisha kiakili ufafanuzi huo. Mojawapo ya tofauti hizo inaonyeshwa na maneno mawili ambayo yote hutafsiriwa kama "determined."

Majuma sabini yameamriwa juu ya watu wako na juu ya mji wako mtakatifu, kumaliza uasi, na kukomesha dhambi, na kufanya upatanisho kwa ajili ya uovu, na kuleta haki ya milele, na

kuzitia muhuri maono na unabii, na kutiwa mafuta Patakatifu pa patakatifu. Basi ujue na ufahamu, ya kwamba tangu kutolewa kwa amri ya kuurejesha na kuujenga Yerusalemu hata kwa Masihi, Mkuu, kutakuwa na majuma saba, na majuma sitini na mawili; mtaa utajengwa tena, na ukuta, hata katika nyakati za taabu. Na baada ya majuma sitini na mawili Masihi atakatiwa mbali, wala si kwa ajili yake mwenyewe; na watu wa mkuu atakayekuja watauharibu mji na patakatifu; na mwisho wake utakuwa kwa gharika, na hata mwisho wa vita maangamizi yameamriwa. Naye atathibitisha agano na wengi kwa juma moja; na katika nusu ya juma atakomesha dhabihu na sadaka; na kwa kuenea kwa machukizo ataifanya iwe ukiwa, hata utimilifu utakapofika, na yaliyoamriwa yatamiminwa juu ya aliye ukiwa. Danieli 9:24-27.

Majuma sabini (miaka mia nne na tisini) yameamuliwa juu ya watu na mji mtakatifu. Neno lililotafsiriwa "kuamuliwa" linamaanisha "kukatwa", na neno hilo linabainisha kipindi au muda wa majaribio kwa Wayahudi na Yerusalemu. Liliwakilisha pia kipindi cha uasi kilichosababisha uharibifu wa Yerusalemu na utekwa wa miaka sabini. Miaka mia nne na tisini kisha "ikaamuliwa", ikianza amri ya tatu. Miaka mia nne na tisini ya kwanza ya uasi ilisababisha mashambulio matatu ya Nebukadneza, uharibifu wa mwisho wa Yerusalemu, na kutawanywa pamoja na utekwa wa miaka sabini wa Israeli halisi katika Babeli halisi.

Amri ya kwanza iliashiria mwisho wa utumwa na mwanzo wa kazi ya kujenga upya Yerusalemu. Amri ya tatu iliashiria mwanzo wa miaka elfu mbili mia tatu. Kuwasili kwa malaika wa kwanza kuliashiria mwisho wa utumwa wa Israeli wa kiroho katika Babeli ya kiroho uliodumu kwa miaka elfu moja mia mbili na sitini, na kuliashiria mwanzo wa kipindi cha miaka arobaini na sita, ambapo Kristo aliwatumia Wamileraiti kutoka utumwani na kusimamisha hekalu la kiroho.

Neno linalotafsiriwa mara mbili kama "determined" katika mistari ishirini na sita na ishirini na saba ni "charats" na maana yake ni "kujeruhi" na "agizo". Kwa unabii "ilitolewa amri" kwamba upapa ungepokea "jeraha" la mauti, mwishoni mwa ghadhabu ya kwanza. Ni neno lilelile ambalo Danieli anatumia katika sura ya kumi na moja, mstari wa thelathini na sita.

Na mfalme atatenda kama apendavyo; naye atajitukuza, na kujikweza juu ya kila mungu, naye atasema maneno ya ajabu juu ya Mungu wa miungu; naye atafanikiwa hata ghadhabu itimie; maana yale yaliyokwisha kukusudiwa yatatimizwa. Danieli 11:36.

Katika mstari wa thelathini na sita, "mfalme" ni upapa. Upapa ulipaswa kustawi hadi 1798, ulipopokea jeraha lake la mauti. Kisha "ghadhabu" ya kwanza ilipaswa "kutimizwa," kwa kuwa "ghadhabu" hiyo ilikuwa "imeamuliwa" (imeamriwa) "kufanyika." Mwishoni mwa ghadhabu ya kwanza dhidi ya ufalme wa kaskazini wa Israeli, iliyoanza mwaka 723 K.K. na kuisha mwaka 1798, upapa ulipokea "jeraha la mauti." Neno "determined" linamaanisha "jeraha."

Nikaona kichwa chake kimoja kana kwamba kimejeruhiwa hata kufa; na jeraha lake la mauti likapona; na ulimwengu wote ukamstaajabia yule mnyama. Ufunuo 13:3.

Mfumo wa kinabii wa Wamileraiti ulitegemea nguvu mbili za uharibifu: upagani ukifuatiwa na upapa. Walielewa kwamba nguvu hizo mbili zingekanyaga chini mahali patakatifu na jeshi, kama inavyowakilishwa na maono ya "chazon" katika Danieli sura ya nane, aya ya kumi na tatu.

Ndipo nikamsikia mtakatifu mmoja akinena, na mtakatifu mwingine akamwambia yule mtakatifu aliyekuwa akinena, Hata lini yataendelea maono kuhusu sadaka ya kila siku, na maasi ya uharibifu, hata mahali patakatifu na jeshi vitiwe chini ya nyayo? Danieli 8:13.

Mamlaka ya uharibifu ya kipapa ingekanyaga chini mahali patakatifu na jeshi kwa miaka elfu moja mia mbili na sitini.

Lakini ua ulio nje ya Hekalu uache, wala usiupime; kwa maana umepewa Mataifa; nao watauukanyaga mji mtakatifu kwa miezi arobaini na miwili. Nami nitawapa mamlaka mashahidi wangu wawili, nao watatabiri siku elfu moja mia mbili na sitini, wamevaa nguo za gunia. Ufunuo 11:2, 3.

Mwishoni mwa ghadhabu ya kwanza mwaka 1798, unabii ulikuwa umeamua “kujeruhi” upapa. Katika Danieli sura ya tisa, uamuzi huo umeonyeshwa katika mistari miwili ya mwisho, na neno lililotafsiriwa mara mbili kama “determined” humo linahusishwa na maono ya “chazon”, ilhali neno lililotafsiriwa kama “determined” katika mistari wa ishirini na nne ni neno tofauti la Kiebrania na linahusishwa na maono ya “mareh”. Danieli, akiwakilisha watu wa Mungu wa siku za mwisho, alikuwa akitafuta kuelewa uhusiano wa maono yale mawili, ambayo Gabrieli alikuwa amemwambia ayatenge kiakili.

Tutaendelea na mada hii katika makala ijayo.

“Mungu hatupi ujumbe mpya. Tunapaswa kutangaza ujumbe ambao mnamo 1843 na 1844 ulitutoa kutoka katika makanisa mengine.” Review and Herald, 19 Januari 1905.